Sēdes video translācija 17.06.2022 9.00 9.40 11.00 13.30 15.00

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2277
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=dce3d0e9-64a1-4166-abf2-26f05d13dd5b

17.06.2021. 13.Saeima četrdesmit trešā sēde-pavasara sesija, ārkārtas -attālināti *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2021.gada 17. jūnija sēde (pirmā) sākas pl. 9:00
sēde slēgta pl. 09:23, sēdes ilgums- 23 minūtes

PIEBILDE: 17. jūnijā notiek trīs atšķirīgas sēdes: nr.42, nr.43, nr.44 (pavasara sesija).

Latvijas Republikas 13. Saeimas pavasara sesijas četrdesmit trešā (attālinātā ārkārtas) sēde 2021. gada 17. jūnijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītāja. Labrīt, godātie kolēģi!
Sāksim Saeimas šā gada 17. jūnija pirmo attālināto ārkārtas sēdi.

Darba kārtībā ir **V. E. Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita uzruna**.
Godātais Valsts prezidenta kungs, vārds jums!

E. Levits (Valsts prezidents).

Paldies. Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie deputāti! Dāmas un kungi! Mēs visi gribam iespējami drīz atgriezties ierastajā dzīvē. Ar atvieglojumu mēs varam konstatēt, ka pēc ilgas kavēšanās vakcinācijas process ir uzņēmis apgriezienus, un mēs droši vien drīz panāksim pārējo Eiropu.

Ja vakcinācija turpināsies pašreizējos tempos, ja elastīgi rīkosimies, nepieciešamības gadījumā nosakot īslaicīgus vai lokālus ierobežojumus, ir pamatotas cerības, ka rudenī nesekos nākošais Covid-19 vilnis.

Tomēr mēs nevaram vienkārši aizvērt durvis aiz šī visai mūsu tautai grūtā, nomācošā un traģiskā laika. Covid-19 pandēmijā ir zaudēti tuvinieki, draugi, daudzi ir pārcietuši smagu slimību. Ir cietusi tautas labklājība, tautas ekonomika. Ar šo pandēmiju cīnījās un turpina cīnīties visa pasaule. Objektīvi ir jāsaka, ka gan Eiropas, gan pasaules salīdzinājumā Latvija šo krīzi ir izturējusi labi.

Ja Eiropas Savienībā 2020. gadā iekšzemes kopprodukts samazinājās par 6,1 procentu un eirozonā pat par 6,6 procentiem, tad Latvijā – tikai par 3,6 procentiem. Tomēr tas nav iemesls pašapmierinātībai, jo mūsu kaimiņi piedzīvoja mazāku ekonomikas kritumu. Igaunijā kopprodukts samazinājās par apmēram 3 procentiem, bet Lietuvā – par 1 procentu.
Krīze vienmēr ir labs iemesls mācīties. Šī krīze bija stresa tests Latvijas valsts pārvaldei un uzrādīja tajā strukturālas problēmas. Tāpēc nepietiek tikai atrast atbildīgo par to vai citu kļūdainu lēmumu. Runa ir par veselas sistēmas mazspēju adekvāti rīkoties krīzes situācijā, atsakoties no Latvijai nepieciešamajām vakcīnu devām un demonstrējot nesagatavotību vakcinācijas uzsākšanai.

Taču rodas jautājums – vai tas ir izņēmums, vai varbūt vāja spēja izlēmīgi rīkoties situācijās, kad vairs nepietiek ar ierasto rutīnu, ir visai izplatīta kaite mūsu valsts pārvaldē.

Cits stresa tests valsts pārvaldē joprojām turpinās. Tas attiecas uz attīstības un noturības mehānisma līdzekļiem. Latvijas plāns tapa samocīti, pieteikumi bieži liecināja par resoriskām, nevis valsts kopīgajām interesēm. Te kārtējo reizi pamatotas bažas rada valsts pārvaldes vājā pārnozaru sadarbības spēja. Tiesa, otrajā piegājienā – pēc Eiropas Komisijas pamatotās kritikas – šis plāns tika uzlabots. Atgādināšu, ka šiem ārpuskārtas līdzekļiem ir jākalpo nevis pašreizējo vajadzību apmierināšanai, bet gan Latvijas kvalitatīvai izaugsmei.

Eiropas reformētā zaļā un digitālā ekonomika, kas tagad sākās, balstīsies uz nozarēm, kur pamatā būs nepieciešamas jaunas zināšanas un prasmes. Un tās mums ir jāapgūst.

Arī turpmāk šādu stresu nebūs mazums, tāpēc Latvijai nepieciešama tāda valsts pārvalde, kas spēj to sekmīgi izturēt. Tādēļ es aicinu Saeimu un valdību veikt pamatīgus valsts pārvaldes rīcībspējas un efektivitātes novērtējumus, noskaidrojot, kas jāuzlabo procedūrās, kas – valsts pārvaldības kultūrā un kur nepieciešamas izmaiņas likumos.

Tieslietu ministrijas iniciētais Valsts kontroles un *OECD* šī gada sākumā publicētais tieslietu audits ir labs paraugs kādas atsevišķas nozares izvērtējumam.

Es vēlos arī aicināt uz saskanīgāku un konstruktīvāku Saeimas un valdības sadarbību. Lemjot gan par ierobežojumiem, gan par to pakāpenisku atcelšanu, valdībai ir jāņem vērā daudzpusīga datu analīze un ekspertu ieteikumi, savukārt Saeimai ir jāieklausās valdības argumentos vai arī, ja tā pieņem pretēju lēmumu tam, ko nolēma valdība, tam ir jābalstās tikpat daudzpusīgā situācijas izvērtējumā. Tas palīdzētu mums nākotnē izvairīties no nevēlamiem parlamentāriem negadījumiem.

Godātie deputāti! Lai arī sabiedrība valdības, koalīcijas un Saeimas darbību krīzes laikā ir vērtējusi kritiski, tomēr ir svarīgi atzīmēt, ka šajā laikā ir pieņemti patiešām nozīmīgi likumi, kas nostiprina Latvijas valsts nacionālos un demokrātiskos pamatus un sekmē valsts attīstību.

Es esmu gandarīts, ka Saeima vakar pieņēma Latviešu vēsturisko zemju likumu. Šis likums sekmēs piederības apziņu dzimtajam pagastam, pilsētai, novadam, nostiprinās Latvijas kultūrvēsturisko daudzveidību. Latviešu vēsturisko zemju likums, ietverot identitātes un piederības aspektus, ir būtisks papildinājums iepriekšējā sesijā pieņemtajam Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam, kura mērķis ir sekmēt pašvaldību ekonomisko attīstību un nodrošināt katram Latvijas iedzīvotājam vienādas dzīves iespējas, pašvaldību un pašvaldības pakalpojumus neatkarīgi no tā, kur viņš dzīvo.

Un tagad ir jāsper nākamais solis. Saeimai ir jāpieņem jaunais pašvaldību likums, kurā kā ļoti nozīmīgu komponenti es uzskatu ietverto regulējumu par vietējo kopienu iedzīvotāju vēlētajām padomēm, jo savā kritiskajā atzinumā, parakstot Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, es norādīju, ka bez demokrātiskas līdzdalības sajūtas un iespējas ietekmēt savu tuvāko apkaimi līdzdalība vēlēšanās būs zema. Un to mēs arī redzējām pašvaldību vēlēšanās. Tāpēc es vēlos vēlreiz pievērst Saeimas uzmanību tam, ka Saeimā jau 10 gadus ir iestrēdzis likums par vietējo pašvaldību referendumiem.

Dāmas un kungi! Valsts demokrātiskai iekārtai un attīstībai ir nozīmīgs šogad pieņemtais likums, kas regulē sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbu. Lai cilvēki varētu kvalitatīvi piedalīties valsts lietās, viņiem ir nepieciešama uzticama informācija un iespēja izvērtēt dažādus viedokļus. Informācija, kuru cilvēki gūst no plašsaziņas līdzekļiem, veido viņu pasaules redzējumu un ietekmē viņu rīcību, tostarp arī vēlēšanās, tādējādi no sabiedrībai pieejamās informācijas kvalitātes ir atkarīga arī mūsu politikas kvalitāte.

Jaunais likums nosaka sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu atbildību stiprināt Latvijas demokrātisko iekārtu, piederību Latvijai, veicināt izpratni par Latviju kā tiesisku un nacionālu valsti. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei būs jāuzrauga, kā šie mērķi tiks īstenoti. Tāpat pagājušā nedēļā es arī iesniedzu Saeimai un Ministru kabinetam viedokli par nepieciešamo rīcību komerciālo plašsaziņas līdzekļu atbalstam to neatkarības, kvalitātes un plurālisma veicināšanai. Dažādas šāda atbalsta sistēmas pastāv daudzās Eiropas valstīs, tagad vajadzētu arī Latvijai sekot šiem piemēriem.

Tādēļ es aicinu Saeimu izstrādāt un pieņemt likumu par valsts atbalstu komerciālajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas paredzētu gan valsts pienākumu rūpēties par to, lai šāds piedāvājumu klāsts būtu, gan arī noteiktu kritērijus tiem medijiem, kas vēlas uz šo atbalstu pieteikties. Tāpat es esmu aicinājis samazināt pievienotās vērtības nodokli uz pieciem procentiem. Tas ir ierasts līdzeklis daudzās valstīs, kā stiprināt mediju un grāmatniecības attīstību.

Godātie kolēģi! Es vēlos apsveikt Saeimu ar pagājušajā nedēļā pieņemtajiem grozījumiem Augstskolu likumā, kas ir pamatu pamats vērienīgai un visai sabiedrībai nepieciešamai augstākās izglītības reformai, kura turpināsies arī nākamajos gados. Reforma iezīmē stratēģisku virzību uz augstākās izglītības izcilību un zinātnes attīstību. Likums nosaka augstskolu tipoloģiju un ievieš jaunu pārvaldības modeli, kas veicinās augstākās izglītības kvalitāti, starptautisko konkurētspēju un labāku pārvaldību. Augstskolām ir jākļūst par stabilu bāzi mūsu zinātnes attīstībai. Mums ir daudz ciešāk un redzamāk jākļūst par integrālu pasaules inovāciju un ideju telpas sastāvdaļu. Zināšanas un zinātne jāliek mūsu valsts modernizācijas pamatā. Mūsu nav tik daudz, lai mēs varētu atļauties paviršu izglītotu vai mazizglītotu sabiedrību, tāpēc augstākās izglītības reforma nedrīkst palikt tikai uz papīra. Tas nozīmē, ka valsts budžetā ir jāparedz atbilstošs, pakāpenisks un ilgtermiņa finansējuma pieaugums augstākajai izglītībai un zinātnei. Par kvalitāti ir jāmaksā.

Godātie deputāti! Satversmes ievads paredz valsts pienākumu garantēt latviešu valodas un kultūras pastāvēšanu un attīstību cauri gadsimtiem kā nemainīgu valsts pamatu. Tā nav deklaratīva tēze, tā ir jāievieš ikdienā, visos likumos, jādzīvo sabiedrībā ar to.

Nesen man nācās lūgt Ministru kabinetu atlikt valsts valodas politikas pamatnostādņu apstiprināšanu. Iemesls bija tas, ka valsts valoda tur tika skatīta kā viens no daudzvalodības elementiem, un tas nozīmē, ka izpratne par valsts valodas īpašo, konstitucionālo, lomu mūsu valstī acīmredzot nebija pietiekama. Vēl joprojām nav novērstas padomju okupācijas sekas, kas izpaužas kā latviešu diskriminācija darba tirgū, ja tie neprot krievu valodu. Mums ir jāpieliek punkts šim padomju mantojumam, jo citādi no darba tirgus tiks izstumti tautieši, kas atgriežas no ārzemēm, un jaunieši, kas nav apguvuši krievu valodu. Krievu valodas zināšanas Latvijā var prasīt tikai tad, ja darba pienākumi ir saistīti ar attiecīgajām ārvalstīm. Taču mums ir jāveicina angļu valodas – tieši tādēļ, ka tā ir globālā saziņas valoda, – šīs valodas apguve. Tāpat skolās ir jānodrošina kā otrā svešvaloda, kuru bērni apgūst, kāda Eiropas Savienības valoda. Valodu zināšana nozīmē arī pieeju attiecīgajai informatīvajai telpai, un, tā kā mēs atrodamies Eiropas Savienībā, tad mūsu cilvēkiem primāri jābūt pieejamai tieši Eiropas ideju, diskusiju un zināšanu telpai. Taču vienlaikus valodas un izglītības politikai ir jārisina arī jauna, kompleksa problēma – lai jauniešu, īpaši jauniešu, sarunvalodā angļu un latviešu valoda netiktu nejēdzīgi jaukta. Te jārod jauni risinājumi.

Dāmas un kungi! Valsts valodai nemainīgi ir jābūt Saeimas prioritāšu lokā, tāpēc es esmu rosinājis iedibināt ikgadēju atbildīgo Ministru kabineta locekļu ziņojumu Saeimā par valsts valodas stāvokli, līdzīgi tam, kā jau šobrīd to sniedz Ministru prezidents, ārlietu ministrs un tiesībsargs. Tas dotu iespēju Saeimai daudz pamatīgāk iesaistīties valsts valodas politikas veidošanā. Šīs Saeimas debates laika ziņā varētu sasaistīt ar 15. oktobri, kas turpmāk, pateicoties vakardienas Saeimas lēmumam, tiks atzīmēts kā Valsts valodas diena. Mums jāveido un

jāstiprina tradīcijas, kas sekmē latviskumu, uzsver valsts valodas konstitucionālo nozīmi un tās lomu saliedētas nācijas veidošanā.

Deputāti! Es esmu gandarīts, ka 17. marts ar Saeimas lēmumu ir noteikts kā Nacionālās pretošanās kustības piemiņas diena. Vēlos īpaši uzsvērt, ka nacionālā pretestība okupācijā ir cieši jānoenkuro tautas vēsturiskajā atmiņā. Tās godināšana vienlaikus ir atgādinājums, ka sava valsts, neatkarīgā un demokrātiskā Latvija, ir jāsargā arī šodien. Tāpēc es ļoti atzinīgi vērtēju arī Saeimas pieņemto Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likumu. Tas dos iespēju jauniešiem skolā apgūt prasmi rīkoties krīzes situācijās, attīstīt kritisko domāšanu, veicinās patriotisko audzināšanu un atbildību par Latviju.

Ar gandarījumu varam konstatēt, ka mēs esam izveidojuši visaptverošas valsts aizsardzības sistēmu, kas – jo īpaši pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā 2014. gadā – tagad ir labi finansēta un nodrošināta atbilstoši NATO prasībām.

Tajā pašā laikā jau gadiem ilgi novārtā ir atstāta mūsu valsts iekšlietu sistēma. Mūsdienu hibrīdie apdraudējumi ir pārrobežu, un tie ir vērsti pret valsts iekšējo kārtību, mūsu demokrātiskajām vērtībām un suverenitāti. Mums ir nepieciešams nostiprināt savu valsti pret apdraudējumiem digitālajā vidē, ir jāuzlabo kiberdrošība. Arī robežsardzei ir jābūt labi sagatavotai pret iespējamām provokācijām, par kādām jau šobrīd ziņo Lietuva. Nekur nav pazudusi arī organizētā noziedzība, un arī tā ir pārrobežu.

Pret visiem šiem apdraudējumiem mūsu iekšlietu sistēmas darbinieki ir frontes pirmajā līnijā, toties darba apstākļi iekšlietu sistēmā ir slikti, atalgojums neatbilstošs, infrastruktūra novecojusi un darbinieku izglītība bieži neatbilst mūsdienu prasībām. Tāpēc es aicinu valdību izstrādāt īpašu programmu
piecu septiņu gadu garumā, kā pakāpeniski nostiprināt arī mūsu iekšlietu sistēmu, kas ir tik nozīmīga mūsu valsts drošībai.

Dāmas un kungi! Visbeidzot daži vārdi par nesenajiem konstitucionālās krīzes draudiem. Vēlreiz atgādināšu, ka Saeima nevar pieņemt likumu, kas ir tiešā pretrunā ar Satversmes tiesas spriedumu. Valsts prezidents kā Satversmes sargs nevar šādu likumu izsludināt, taču norādīšu, ka starp konstitucionālajiem orgāniem, it sevišķi starp Satversmes tiesu un Saeimu, pastāv konstitucionālā dialoga iespēja.

Satversmes tiesas spriedums var pasludināt kādu Saeimas pieņemtu likumu par spēkā neesošu, ja tas neatbilst Satversmei, turklāt jāņem vērā, ka Satversmes tiesa vērtē konkrēta likuma atbilstību ne vien Satversmes burtam, bet arī Satversmes garam. Taču Saeimai pastāv plaša rīcības brīvība, kā šo spriedumu īstenot un kā attiecīgo problēmu risināt ar jaunu likumu vai ar likuma grozījumu. Vēlos vēlreiz uzsvērt, ka cieņpilns konstitucionālais dialogs tiesiskā valstī ir piemērots veids, kā šādus jautājumus risināt.

Godātie deputāti! Dāmas un kungi! Noslēgumā es novēlu jums labi atpūsties un izbaudīt Latvijas vasaras skaistumu. Novēlu rudenī atgriezties ar gatavību diskutēt par labāku risinājumu Latvijas kopējam labumam un apņēmību šīs diskusijas turpināt – tomēr varbūt nedaudz labākas savstarpējas sapratnes gaisotnē.

Paldies jums.

Sēdes vadītāja. Paldies, Valsts prezidenta kungs! Mēs novēlam arī jums priecīgus Līgo svētkus un Jāņus!

Jāteic, ka nebūtu arī nekāds pārsteigums, ja Saeima atgrieztos pie darba ātrāk nekā septembra sākumā.

Godātie deputāti! Tātad šīs sēdes darba kārtību mēs esam izskatījuši.
16. jūnija attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtību turpināsim pulksten 9.40. Tātad darbu turpināsim pulksten 9.40.
Līdz ar to šā gada 17. jūnija pirmo attālināto...
Vēl deputātu reģistrācija.

Un pēc reģistrācijas šā gada 17. jūnija pirmo attālināto ārkārtas sēdi slēdzu.

Balsojumi
Datums: 17.06.2021 09:23:00 bal001
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Sēdes videotranslācija
17.06.2021. 09.00 09.40 11.00 13.30 15.00

---

* * * *

Sēdes videotranslācija	17.06.2022	9.00	9.40	11.00	13.30	15.00

1. pl. 09:00 - 19 min PIRMĀ stg 2277 sēde Nr.43-pavasara-sesija Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210617092901_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 09:40 - 46 min OTRĀ stg 2278 sēde Nr.42-pavasara-sesija-2-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210617103802_saeima.lv.1_0_0

3. pl. 11:00 - 1 h 25 min stg 2278 sēde Nr.42-pavasara sesija-3-daļa Egnere
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210617132401_saeima.lv.1_0_0

4. pl. 13:30 - 58 min stg 2278 sēde Nr.42-pavasara sesija-4-daļa Beitnere
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210617144601_saeima.lv.1_0_0

5. pl. 15:04 - 8 min TREŠĀ stg 2279 sēde Nr.44-pavasara sesija Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210617151902_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Sēdes video translācija 17.06.2022 9.00 9.40 11.00 13.30 15.00

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2277
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=dce3d0e9-64a1-4166-abf2-26f05d13dd5b

---

17.06.2021. 13.Saeima četrdesmit trešā sēde-pavasara sesija, ārkārtas -attālināti *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2021.gada 17. jūnija sēde (pirmā) sākas pl. 9:00
sēde slēgta pl. 09:23, sēdes ilgums- 23 minūtes

Latvijas Republikas Saeimas
2021.gada 17.jūnija pirmās attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtība 09:00

	I. Uzrunas		
	1.	1. **V.E. Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita uzruna** **Izskatīts**	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 17.06.2021 09:23		

* * * *